

Het maken van goede, betrouwbare meerkeuzevragen is een hele uitdaging. Daarom heeft Bureau NVT een praktisch stappenplan ontwikkeld voor de ontwikkeling van meerkeuzevragen voor taaltoetsen.

Heeft u behoefte aan meer begeleiding? Bureau NVT geeft u graag een praktische, doelgerichte training over toetsontwikkeling. Wilt u feedback op of hulp bij zelf ontwikkelde toetsen? Ook dat doen we graag!

Neemt u contact met ons op voor de mogelijkheden: info@bureaunvt.com

Stappenplan constructie meerkeuzevragen

Stap 0: Zoek een geschikte tekst voor uw doelgroep

Zoek een authentieke tekst en beantwoord hierbij de volgende vragen:

- *Is het niveau van de tekst geschikt voor het niveau dat u wilt meten?*
- *Blijft het onderwerp een paar jaar actueel?*
- *Is het een onderwerp dat de doelgroep aanspreekt?*
- *Wat weten de leerlingen zeker al over dit onderwerp?*
- *Welke voorkennis moeten de leerlingen hebben om dit onderwerp te begrijpen?*
- *Is het een tekst over algemene kennis in plaats van vakspecifieke kennis?*
- *Spreekt het onderwerp zowel meisjes als jongens aan?*
- *Hebben leerlingen uit een bepaalde bevolkingsgroep een nadeel?*

Tips

- Maakt u een toets voor A2 of B1? Gebruik de website www.zoekeenvoudigewoorden.nl om te checken of uw woordgebruik op A2 dan wel B1 is.
- Bewaar altijd direct de bron van de tekst.
- Is er sprake van bias? U kunt plaatjes toevoegen om een onderwerp te verduidelijken of context toevoegen.

VALKUIL

Weer een tekst over taal, mevrouw?
Mensen zijn geneigd steeds teksten te kiezen die ze zelf interessant vinden.
Zorg voor voldoende variatie in onderwerpen en thema's.

Stap 1: Scan de tekst

Zoek de essentie van elke alinea en beantwoord hierbij de volgende vragen:

- *Kunt u hier een functionele vraag over stellen?*
- *Is de informatie in de kern van de alinea's nieuwe informatie voor al uw leerlingen?*
- *Is de informatie voldoende rijk? Kunt u voldoende vragen formuleren bij de tekst?*
- *Kunt u ook afleiders (foute antwoorden) bedenken?*
- *Wordt er "nieuwe" informatie gegeven? (informatie die de leerlingen niet al hebben)*
- *Komt u op vragen die tekstbegrip testen en niet kennis?*

Tips

- Noteer per alinea kort de essentie. Welke informatie moet de leerling hieruit begrijpen?
- U mag ook best soms vragen naar details (zoekvragen), maar bij voorkeur test ongeveer 80% van de vragen begrip.
- Kost het te veel moeite om vragen te formuleren? Gooi de tekst weg en zoek een nieuwe.

VALKUIL

Hardlopers zijn doodlopers...

U gaat vrolijk aan de slag met het maken van vragen en merkt na twee vragen dat de tekst toch niet zo geschikt is. Zonde en veel tijdverlies.

Stap 2: Formuleer vragen

Formuleer uw vragen bij de essentie van de alinea's en vraag uzelf af:

- *Is het een functionele vraag? Vraagt hij naar de essentie?*
- *Gebruik de formulering: wat staat er in de tekst over in plaats van wat is De eerste vraagt naar tekstbegrip, de tweede naar kennis.*
- *Is het een open vraag? (geen ja/nee vraag)?*
- *Is uw vraag kort en bondig geformuleerd en maximaal 1 regel lang?*
- *Gaat uw vraag over één aspect? (geen samengestelde vraag)?*
- *Is uw vraag geformuleerd op 1 taalniveau onder dat van de toets?*
- *Is uw vraag afgerond en eindigt hij met een vraagteken? (geen aanvulvraag)?*
- *Is uw vraag positief geformuleerd? (geen ontkenningen)?*
- *Is uw vraag van positieve bias?*
- *Is uw vraag vrij van negatieve bias?*
- *Is uw vraag niet kwetsend voor een bepaalde doelgroep?*

VALKUIL

Wat is....?

Veel docenten maken kennisvragen in plaats van begripsvragen. Daardoor kunnen sommige leerlingen de vraag beantwoorden zonder de tekst te begrijpen.

Stap 3: Formuleer uw goede antwoord eerst

Formuleer eerst een kort en bondig goed antwoord op de vraag en vraag u hierbij af:

- *Is mijn goede antwoord een direct antwoord op de vraag?*
- *Moeten leerlingen het antwoord echt uit de tekst halen? (geen interpretatie?)*
- *Is het antwoord echt helemaal goed? (!)*
- *Is uw antwoord maximaal 1 regel lang en helder geformuleerd?*
- *Bevat dit antwoord geen echo uit de tekst? (zwakkere lezers zoeken vaak naar woorden)*
- *Is uw antwoord vrij van negatieven?*
- *Is het antwoord één taalniveau lager dan dat van de tekst?*
- *Kan het ook met een foto / tekening in plaats van tekst?*

Tips

- Gebruik niet de tekst maar kijk naar uw vraag en formuleer zelf een antwoord. Zo vermijdt u dat u exact dezelfde woorden gebruikt als in de tekst.
- Gebruik synoniemen (kan ook in Word), omschrijvingen of eventueel antoniemen.
- Denk altijd aan foto's voor de antwoorden in plaats van tekst. Dat test directer begrip.

VALKUIL

Too long to be wrong:

Het goede antwoord is vaak het meest specifiek en daardoor het langst.

Stap 4: Formuleer uw afleiders

Bedenk twee of drie foute antwoorden naast het goede antwoord en stel uzelf de vraag:

- *Zijn de afleiders fout maar wel geloofwaardig?*
- *Is de afleider niet gedeeltelijk goed?*
- *Is de afleider echt fout en niet fout door slechts 1 woordje?*
- *Is de afleider geen strikvraag?*
- *Heeft de afleider dezelfde vorm als het goede antwoord?*
- *Is de afleider even lang als het goede antwoord?*

Tips

- Gebruik informatie uit de tekst die verkeerd geïnterpreteerd kan worden.
- Laat het antwoord niet fout zijn op slechts 1 woordje of 1 detail.
- Bij afleiders mag u wel echo (woorden uit de tekst) gebruiken.
- Vermijd een tegenstelling van het goede antwoord, want dan heeft u maar twee opties.
- Vermijd woorden als 'nooit, altijd, alles, niets, niemand' etc want dat is nooit waar 😊.
- Zorg dat studenten niet zonder te lezen dit antwoord kunnen uitsluiten.

VALKUIL

Goed fout!

Regelmatig blijken afleiders te goed om fout te zijn, of te fout om goed te zijn.

Stap 5: Check

Loop alles nog één keer goed na (laat dit bij voorkeur iemand anders doen) met de vragen:

- *Zijn de goede antwoorden echt goed?*
- *Zijn de afleiders echt fout?*
- *Kloppen de vragen en alternatieven taalkundig?*
- *Zijn de alternatieven even lang?*
- *Kan ik nog irrelevante informatie verwijderen?*
- *Klopt de nummering van de vragen?*
- *Heb ik overal ABC toegevoegd?*
- *Heb ik overal hetzelfde lettertype?*

Tips

- U kunt antwoorden langer maken door te variëren in de werkwoorden of door kleine woordjes toe te voegen (bijvoeglijk naamwoord, bijwoord etc).
- Laat een collega uw vragen beantwoorden zonder de goede antwoorden erbij te hebben.

VALKUIL

Oeps...

Regelmatig blijken docenten zoveel te hebben aangepast dat ofwel geen enkel antwoord goed is, ofwel alle antwoorden goed zijn...

Stap 6: afronding

Maak uw toets definitief.

- *Zet uw antwoorden op alfabetische of logische volgorde:*
 - zinnen op alfabetische volgorde.
 - jaartallen, gewichten, getallen etc op oplopende of aflopende grootte (logische volgorde)
- *Maak een antwoordmodel:*
 - Noteer de naam van de tekst en per vraag het juiste antwoord (de sleutel)

Tips

- Loop uw toets nog even helemaal na om te kijken of alle antwoorden alfabetisch staan. Dit zorgt voor een evenredige verdeling van A's, B's en C's.
- Maak de sleutel pas helemaal aan het einde, want er wijzigt vaak veel.
- Noteer bij het goede antwoord de letter (ABCD) en ook het antwoord zelf om fouten te voorkomen.
- Houd de sleutel in een apart document om te voorkomen dat hij wordt uitgedeeld met de tekst.

VALKUIL

Bij twijfel B

We zijn geneigd het goede antwoord te 'verstoppert'. Dat betekent vaak antwoord B.
Zet uw antwoorden daarom op alfabetische volgorde.

Check!

Ziet u nu in één oogopslag wat het probleem is bij onderstaande toetsvragen?

Voorbeeld 1. Vraag bij een luistertekst

Dit is Sarah. Ze is vanochtend naar de dokter geweest en vertelt je over haar afspraak. Luister naar Sarah. Waarom is ze naar de dokter geweest?

- A Ze had een probleem met haar knie.
- B Ze had hoofdpijn.
- C Ze is zwanger.

Voorbeeld 2. Vraag bij een leestekst.

Wat gaan de studenten in de les doen?

- A Alleen schrijven.
- B Alleen spreken.
- C Ze gaan veel schrijfopdrachten doen en een beetje grammatica.

Voorbeeld 3. Vraag bij een leestekst.

Wat is een vrij te verkrijgen medicijn?
Een medicijn dat

- A aan mensen in het ziekenhuis wordt gegeven.
- B alleen met toestemming van de dokter gegeven mag worden.
- C alleen voor hele serieuze ziektes wordt gegeven.

1. Afleider C is te fout om goed te zijn.
2. Too long to be wrong!
3. Oeps...Geen enkel antwoord is goed.